

~~1182-187~~
2025-06

(Plan-)MER N381 Drachten - Drentse grens

Notitie Reikwijdte en Detailniveau

Provincie Fryslân

21 april 2011

Definitief

9V7952.A0

A COMPANY

ROYAL HASKONING

**HASKONING NEDERLAND B.V.
INFRASTRUCTUUR & TRANSPORT**

Barbarossastraat 35

Postbus 151

6500 AD Nijmegen

+31 (0)24 328 42 84 Telefoon

+31 (0)24 360 95 66 Fax

info@nijmegen.royalhaskoning.com E-mail

www.royalhaskoning.com Internet

Arnhem 09122561 KvK

Documenttitel (Plan-)MER N381 Drachten - Drentse grens
Notitie Reikwijdte en Detailniveau
Verkorte documenttitel Notitie Reikwijdte en Detailniveau MER N381
Status Definitief
Datum 21 april 2011
Projectnaam N381 Drachten - Drentse grens
Projectnummer 9V7952.A0
Opdrachtgever Provincie Fryslân
Referentie 9V7952.A0/R003/901473/NSA/Nijm

Auteur(s) ir. R.L.M. Westerhof
Collegiale toets Mr. P. E. Schils
Datum/paraaf 21-04-2011
Vrijgegeven door ir. R.L.M. Westerhof
Datum/paraaf 21-04-2011

INHOUDSOPGAVE

	Blz.
1 INLEIDING	1
1.1 De N381 Drachten – Drentse grens	1
1.2 Wat is een notitie reikwijdte en detailniveau?	1
1.3 Opzet notitie	1
2 HISTORIE VAN HET PROJECT	2
2.1 Historie van het project	2
3 WAAROM EEN (PLAN-)M.E.R.-PROCEDURE?	5
3.1 Aanleiding plicht tot (Plan-)m.e.r.-procedure	5
3.2 Procedure (Plan-)MER	6
3.3 Bevoegd gezag	8
4 PROBLEEMANALYSE EN DOELSTELLING	9
4.1 Aanleiding van de studie	9
4.2 Doelstelling	10
5 DE (PLAN-)MER	11
5.1 Te onderzoeken alternatieven	11
5.1.1 Referentiesituatie	11
5.1.2 Voorkeursalternatief	11
5.2 Scope definitie	13
5.3 Te onderzoeken aspecten	13
5.3.1 Algemeen	13
5.3.2 Thema Leefomgeving	13
5.3.3 Thema Water	16
5.3.4 Thema Natuur	16
6 VERANTWOORDING RAADPLEGING ADVISEURS EN OVERHEDEN	19
6.1 LTO Noord	19
6.2 Reactie Wetterskip	20
Bijlage 1: Adviezen wettelijke adviseurs en bestuursorganen	1

1 INLEIDING

1.1 De N381 Drachten – Drentse grens

In het Provinciaal Verkeer- en Vervoerplan van de provincie Fryslân is opgenomen dat de N381 tussen Drachten en de Drentse grens ingericht moet worden als een stroomweg (autoweg). Provinciale Staten hebben dit beleidsvoornemen in het Realisatiebesluit d.d. 10 februari 2010 formeel bekrachtigd en de financiële middelen beschikbaar gesteld voor de uitvoering ervan.

Om de reconstructie van de weg wettelijk te kunnen realiseren stellen Gedeputeerde Staten (GS) van de provincie Fryslân een provinciaal inpassingsplan (PIP) op, waarna het door Provinciale Staten (PS) kan worden vastgesteld. Een inpassingsplan is een bestemmingsplan maar dan met PS als planvaststeller in plaats van de gemeenteraad.

Alvorens over te kunnen gaan tot het vaststellen van een PIP wordt de (Plan-)m.e.r.-procedure doorlopen. Het (Plan-)MER is primair nodig in verband met de Natura 2000-gebieden die langs de weg liggen. Na het opstellen van de MER N381 Drachten – Drentse grens zijn een groot aantal wijzigingen opgetreden in de wet- en regelgeving van natuur. Daarnaast is het beleid en de wetgeving voor de thema's luchtkwaliteit en externe veiligheid de laatste jaren sterk veranderd. Vanuit het oogpunt van zorgvuldigheid wordt in de (plan-)MER ingegaan op deze thema's. Om dezelfde reden worden ook de effecten van de beperkte tracéwijzigingen (tunnels in plaats van viaducten) in het Realisatiebesluit meegenomen in deze (Plan-)MER.

Deze notitie zal uitgebreid ingaan op de reden voor het opstellen van het (Plan-)MER, de te volgen procedure en de inhoud van het (Plan-)MER.

1.2 Wat is een notitie reikwijdte en detailniveau?

De eerste stap van het (Plan-)MER was de conceptnotitie reikwijdte en detailniveau. Deze is in het najaar van 2010 ter raadpleging aan de adviseurs en de betrokken bestuursorganen voorgelegd. De raadpleging en de ter inzagelegging heeft tot doel vooraf vast te stellen wat er in het (Plan-)MER belangrijk is om te onderzoeken.

1.3 Opzet notitie

Hoofdstuk 2 behandelt de historie van het project. Hoofdstuk 3 maakt duidelijk waarom, in aanvulling op de bestaande milieueffectrapportages, een plan-m.e.r.-procedure doorlopen moet worden. Ook wordt ingegaan op de vraag hoe deze aanvulling zich verhoudt tot andere ruimtelijke procedures en eerdere m.e.r.-procedures. In hoofdstuk 4 staat de probleemanalyse en de doelstelling van het project centraal. Hoofdstuk 5 gaat in op de wijziging van het voorkeursalternatief zoals deze is beschreven in voorgaande milieueffectrapportages. Het zesde hoofdstuk gaat in op de thema's waaraan in het (plan-)MER aandacht besteed moet worden.

2 HISTORIE VAN HET PROJECT

2.1 Historie van het project

In het Provinciaal Verkeer en Vervoer Plan (PVVP, 1999) is opgenomen, dat de provinciale weg Drachten - Drentse grens (N381) de functie van stroomweg vervult en moet worden ingericht als autoweg met ongelijkvloerse aansluitingen.

In 2003 is conform de Wet Milieubeheer een tracé/m.e.r.-studie uitgevoerd om de milieueffecten een volwaardige plaats te geven in de besluitvorming en te komen tot het gewenste tracé. Met het verschijnen van de startnotitie [1] in maart 2000 en de richtlijnen [2] een half jaar later is destijds de formele m.e.r.-procedure gestart. Op 18 juni 2003 hebben PS van Fryslân het MER [3] voor de N381 behandeld en vrijgegeven voor openbare kennisgeving. Door de tegenstrijdige belangen tussen enerzijds het woon- en leefmilieu en anderzijds landschap en natuur, werd destijds in het MER geen voorkeursalternatief opgenomen. Op de trajecten Drachten - Donkerbroek en Donkerbroek - Oosterwolde bleken de dilemma's te groot. Ook bleek aanvullend onderzoek noodzakelijk naar het ondiepe grondwatersysteem nabij het natuurgebied Wijnjeterper Schar. Uiteindelijk werd in maart 2004 de 'Projectnota/MER N381 Drachten - Drentse grens, voorkeursalternatief' [4] voltooid. In deze nota met bijlagen (inspraakreacties, adviezen en aanvulling op het MER) is de keuze voor het voorkeurstacé verantwoord. Ook geeft die nota voorlopige uitgangspunten voor de verdere uitwerking van het voorkeurstacé. GS van Fryslân hebben op 9 maart 2004 ingestemd met dit voorstel. In tabel 2.1 zijn de (besluitvormings-) momenten in de m.e.r.-procedure N381 Drachten - Drentse grens weergegeven.

In de periode na maart 2004 is er gezocht naar financiering en is het tracé uitgewerkt op het niveau van een VO (voorlopig ontwerp). Beide kwesties leidden tot problemen. Wat betreft de financiering werd in 2008 de bijdrageregeling van het Rijk voor projecten als de N381 gewijzigd en werd duidelijk dat vanuit het Rijk er geen financiële bijdrage zou komen (waar tot op dat moment wel van werd uitgegaan).

Wat betreft het VO werd vooral op het middendeel (Donkerbroek - Oosterwolde) tegen grote problemen aangelopen die lastig oplosbaar bleken en soms grote implicaties op het ontwerp hadden. Het ging onder andere om de sportvelden van Donkerbroek, de woningen aan de Fruitier de Talmaweg, het rijksmonument Ontwijk, de woningen aan de oostzijde van de Opsterlânske Kompanjonsfeart, de later ontdekte pingo-ruïne, het aansnijden van het riviertje de Tsjonger en de passage van de vaart in de haakse bocht bij de Nanningaweg. Hierdoor ontstond twijfel over de technische uitvoerbaarheid van het voorkeursalternatief uit 2004 en werd de vraag gesteld of dit ontwerp nog wel voldoende aansloot bij het beoordeelde tracé zoals dat in het MER was onderzocht. Tenslotte bleek dat de bestuurlijke voorkeur om het aquaduct in het ontwerp te vervangen door een viaduct onvoldoende met de bevolking was gecommuniceerd, waardoor veel maatschappelijke onrust ontstond.

Dit alles leidde tot de conclusie dat het om redenen van zorgvuldigheid gewenst was om in het planvormingsproces een stap terug te doen en alle mogelijke tracés nog eens op een eenduidige wijze naast elkaar te zetten. Daarom hebben PS van Fryslân (op advies van GS) op 21 februari 2007 besloten de procedure voor het opstellen van een milieueffectrapport (MER) te heropenen voor het deel van het traject tussen Donkerbroek en Oosterwolde.

Tabel 2.1: Besluitvormingsmomenten MER N381 Drachten – Drentse grens

Stappen	(besluitvormings)momenten MER N381 Drachten – Drentse grens	Datum
1	Gedeputeerde Staten van Fryslân stellen Startnotitie N381 vast	14 maart 2000
2	Inspraakperiode op de Startnotitie	8 mei - 5 juni 2000
	Advies voor Richtlijnen van de Commissie voor de m.e.r.	5 juli 2000
3	Provinciale Staten van Fryslân stellen Richtlijnen MER N381 vast	8 november 2000
4 en 5	Provinciale Staten van Fryslân aanvaarden Projectnota/ MER N381 en geeft deze vrij voor openbare kennisgeving	18 juni 2003
6	Kennisgeving van het MER in de Staatscourant	13 augustus 2003
7	Inspraakperiode op het MER	18 augustus – 14 september 2003
	Hoorzittingen in het kader van het MER	19, 20 en 21 augustus 2003
8	Toetsingsadvies van de Commissie m.e.r.	20 november 2003
9	Gedeputeerde Staten van Fryslân stellen het voorkeursracé van de N381 Drachten - Drentse grens vast	9 maart 2004
	Gedeputeerde Staten van Fryslân hebben ingestemd met het heropenen van de m.e.r.-procedure van de N381 voor het gedeelte Donkerbroek - Oosterwolde	12 december 2006
	Provinciale Staten van Fryslân hebben ingestemd met het heropenen van de m.e.r.-procedure van de N381 voor het gedeelte Donkerbroek – Oosterwolde	21 februari 2007
	Provinciale Staten van Fryslân stellen het tracé van de N381 op het noordelijk (Drachten - Donkerbroek) en zuidelijk (Oosterwolde - Drentse grens) traject gedeelte vast	18 juni 2008
10	Evaluatie	Na uitvoering

Heropenen MER N381 Donkerbroek – Oosterwolde (2008)

Het besluit van PS om in februari 2007 om het MER voor het middendeel te heropenen, leidde op 13 november 2007 tot het uitbrengen van de Startnotitie/MER [5] en, als vervolg daarop, het MER N381 Donkerbroek – Oosterwolde. In het kader van de Startnotitie/MER is uitgebreid met aspectdeskundigen en bevolking nagedacht over mogelijke tracés. Dit leidde tot de zeven alternatieven zoals die uiteindelijk in de Startnotitie/ MER (2008) ook beschreven en beoordeeld zijn. Tijdens de inspraak op die notitie werden nog enkele alternatieven ingebracht. Uiteindelijk heeft dat ertoe geleid dat in het MER (2008) elf alternatieven zijn beschreven en beoordeeld. In de Nota Voorkeursalternatief N381 is een nieuw voorkeursracé (W1) vastgesteld.

PS van Fryslân hebben tracé W1 vastgesteld, omdat:

- W1 veel gunstige milieueffecten laat zien, vooral op het gebied van wonen en cultuurhistorie;
- veel draagvlak in de streek heeft;
- het goedkoopste alternatief is;
- kansen geeft voor leefbaarheid in en ontwikkelingen nabij Donkerbroek;

- de landschappelijke en nadelige natuureffecten voor een groot deel zijn te mitigeren;
- toekomstvast is.

In tabel 2.2 zijn de (besluitvormings-) momenten in de m.e.r.-procedure N381 deeltraject Donkerbroek - Oosterwolde overzichtelijk weergegeven.

Tabel 2.2: Besluitvormingsmomenten MER N381 Donkersbroek – Oosterwolde

Stappen	Besluitvormingsmomenten MER N381 Donkersbroek – Oosterwolde	Datum
1	Gedeputeerde Staten van Fryslân stellen Startnotitie N381 vast	13 november 2007
2	Inpraakperiode op de Startnotitie	3 december 2007 - 28 januari 2008
	Hoorzitting in het kader van de Startnotitie/ MER	17 december 2007
	Advies voor Richtlijnen van de Commissie m.e.r.	20 maart 2008
3	In overleg met de Commissie m.e.r. is afgesproken dat de reeds vastgestelde richtlijnen voor de MER N381 van kracht blijven	
4 en 5	Provinciale Staten van Fryslân aanvaarden Projectnota/ MER N381 en geven deze vrij voor openbare kennisgeving	17 december 2008
6	Kennisgeving van het milieueffectrapport in de Staatscourant	5 januari 2009
7	Kennisgeving van het milieueffectrapport in de Staatscourant	5 januari 2009 - 16 februari 2009
	Hoorzittingen in het kader van het MER	21 januari 2009
8	Toetsingsadvies van de Commissie m.e.r.	9 maart 2009
9	Provinciale Staten van Fryslân stellen het tracé van de N381 op het middendeel (Donkerbroek - Oosterwolde) vast	24 juni 2009
10	Evaluatie	Na uitvoering

Op 10 februari 2010 is de keuze van het gehele tracé formeel door PS bekrachtigd in het Realisatiebesluit. In dit besluit stellen PS geld beschikbaar voor de realisatie van het voorkeurstracé. Voor een beschrijving van het voorkeurstracé wordt verwezen naar hoofdstuk 5.

3 WAAROM EEN (PLAN-)M.E.R.-PROCEDURE?

3.1 Aanleiding plicht tot (Plan-)m.e.r.-procedure

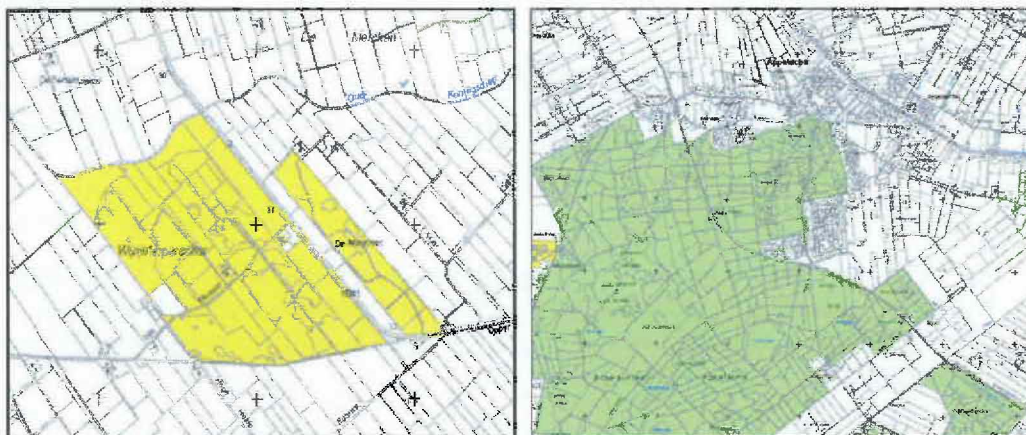
(Plan-)m.e.r.-plicht reconstructie en nieuwe aanleg N381

Voor de beantwoording van de vraag of een (Plan-)m.e.r.-plicht geldt, is de Wet milieubeheer van belang. Volgens hoofdstuk 7 van die wet kunnen er twee omstandigheden zijn die het opstellen van een (Plan-)MER ter voorbereiding van een PIP rechtvaardigen:

1. het PIP vormt het kader voor toekomstige (project-)m.e.r.-(beoordelings)plichtige besluiten;
2. voor het PIP is een passende beoordeling nodig op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 (art. 7.2a Wet milieubeheer).

Voor de reconstructie van de N381 is punt 2 van toepassing. Het tracé van de N381 ligt namelijk langs, dan wel in de nabijheid van twee Natura 2000-gebieden. Natura 2000-gebieden zijn gebieden die door de minister van LNV zijn aangewezen ter uitvoering van de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn. Bij het vaststellen van een PIP moet rekening worden gehouden met beschermde flora en fauna in die gebieden. De gebieden die in dit verband bij de besluitvorming moeten worden betrokken zijn "Wijnjeterper Schar" en "Drents-Friese Wold". De gebieden zijn weergegeven in onderstaande figuur.

Figuur 3.1: Natura 2000-gebied Wijnjeterper Schar (links) en Drents-Friese Wold (rechts)

Alleen de directe nabijheid van de gebieden is onvoldoende om te concluderen dat een passende beoordeling moet worden opgesteld. Het opstellen van een passende beoordeling is gelet op artikel 19j lid 2 van de Natuurbeschermingswet 1998 (Nbw 1998) noodzakelijk indien het PIP, afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor de desbetreffende gebieden. Omdat op voorhand niet met zekerheid gesteld kan worden dat er geen significante gevolgen optreden is er om redenen van zorgvuldigheid gekozen om een passende beoordeling op te stellen. Een passende beoordeling houdt in dat de beste wetenschappelijke kennis gebruikt moet worden om de effecten van de voorgehouden activiteit te beschrijven en deze te toetsen aan de instandhoudingsdoelstelling van betrokken Natura 2000-

gebieden. Conform artikel 19j lid 4 Nbw 1998 maakt de passende beoordeling onderdeel uit van het (Plan-)MER.

Nu voor het PIP dus een passende beoordeling wordt opgesteld, geldt ingevolge artikel 7.2a Wet milieubeheer dat ook de (Plan-)m.e.r.-procedure moet worden gevolgd. Het PIP mag niet eerder worden vastgesteld dan nadat de hele (Plan-)m.e.r.-procedure is gevolgd.

Via reeds doorlopen m.e.r.-procedures zijn milieueffectrapportages opgesteld waarin reeds uitvoerig wordt ingegaan op effecten voor het milieu als gevolg van diverse tracé-alternatieven. In deze procedures zijn zienswijzen uit de omgeving ontvangen, en zijn betrokken bestuursorganen en de Commissie m.e.r. gehoord. In het verlengde van deze m.e.r.-procedures en rapporten zal het onderhavig (Plan-)MER:

- (1) ingaan op te verwachten natuureffecten in de Natura 2000 gebieden,
- (2) een aanvullende toets aan overige gewijzigde wet- en regelgeving (op het gebied van externe veiligheid en luchtkwaliteit) bevatten, en
- (3) de gevolgen van enkele lokale wijzigingen in tracéaansluitingen beschrijven.

3.2 Procedure (Plan-)MER

Aan het doorlopen van de (Plan-)m.e.r.-procedure zijn wettelijke eisen gesteld. In onderstaand overzicht zijn de te volgen procedurele stappen weergegeven.

Tabel 3.1: Procedure stappen

Procedurestap	
1	consultatie adviseurs en betrokken bestuursorganen over reikwijdte- en detailniveau van het (Plan-)MER.
2	openbare kennisgeving van de start van de (Plan-)m.e.r.-procedure.
3	verplichting zienswijzen in te laten dienen op het voornemen (de wijze waarop daaraan invulling wordt gegeven is vrij gelaten); eventueel (vrijwillig) ook advies vragen aan de Commissie m.e.r.
4	met gebruikmaking van reikwijdte en detailniveau-informatie (evt. neergelegd in reikwijdte en detailniveau-notitie) wordt (Plan-)MER opgesteld.
5	openbaar maken (Plan-)MER (gelijktijdig met het ontwerp-PIP) en mogelijkheid indienen zienswijzen (door een ieder) op het (Plan-)MER (gelijktijdig met mogelijkheid indienen zienswijzen op ontwerp-PIP), verplicht inwinnen toetsingsadvies bij de Commissie m.e.r.
6	vaststellen PIP en verantwoordingsplicht hoe daarbij het (Plan-)MER is betrokken.
7	evaluatie.

1. Raadplegen bestuursorganen over Reikwijdte en Detailniveau van (Plan-)MER

Nog voordat de (Plan-)m.e.r.-procedure van start is gegaan, worden de betrokken bestuursorganen geraadpleegd over de reikwijdte en het detailniveau van het (Plan-)MER. Tevens zal bestuurlijk vooroverleg worden gevoerd in het kader van het opstellen van het PIP. De resultaten van de consultatieronde worden vastgelegd in de Notitie Reikwijdte en Detailniveau. In bijlage 1 is het verslag opgenomen van de raadpleging van de verschillende adviseurs en de bestuursorganen. De volgende partijen zijn om advies gevraagd:

- College van B&W van de gemeente Smallingerland;
- College van B&W van de gemeente Opsterland;
- College van B&W van de gemeente Heerenveen;
- College van B&W van de gemeente Ooststellingwerf;
- Provinciale Kommisje Kritebelied (PKKB).

2. Openbare kennisgeving

De (Plan-)m.e.r.-procedure start met een openbare kennisgeving van het voornemen om een PIP vast te stellen en daarbij een (Plan-)m.e.r.-procedure te doorlopen die resulteert in een (Plan-)MER. Dit heeft in het najaar van 2010 plaatsgevonden. In de openbare kennisgeving is aangegeven wanneer, hoe en waarop zienswijzen naar aanleiding van het voornemen kunnen worden ingediend.

3. Zienswijze op voornemen

De provincie Fryslân hecht veel waarde aan burgerparticipatie. Om deze reden is naast het voornemen ook de conceptnotitie Reikwijdte en Detailniveau voor een ieder ter inzage gelegd.

De zienswijzen zijn door de Provincie Fryslân verwerkt in een deze definitieve notitie Reikwijdte en Detailniveau. In deze definitieve notitie is aangegeven of en in hoeverre in het (Plan-)MER rekening wordt gehouden met de ingediende zienswijzen of advies.

4. Opstellen (Plan-)MER

Het MER wordt opgesteld conform de bepaalde reikwijdte en het bepaalde detailniveau. Het resultaat van het onderzoek wordt gerapporteerd in een rapport dat als bijlage is bijgevoegd bij het ontwerp van het PIP (O-PIP).

5. Ter inzagelegging en inspraak op MER en O-PIP

Het O-PIP en het (Plan-)MER dienen gezamenlijk ter inzage te worden gelegd ten behoeve van inspraak. Daarnaast vindt een toetsing van het (Plan-)MER plaats door de Commissie m.e.r.

6. Vaststellen PIP en verantwoording resultaten MER

In het vast te stellen inpassingsplan wordt aangegeven hoe er is omgegaan met de resultaten van het MER, het advies van de commissie m.e.r. en de inspraakreacties op het MER.

7. Monitoring en Evaluatie van de milieueffecten na de uitvoering

Na realisatie van het plan dient een evaluatie te worden uitgevoerd naar de daadwerkelijk optredende milieueffecten. In het (Plan-)MER is aangegeven welke effecten hiervoor in aanmerkingen komen.

Planning (Plan-)m.e.r.-procedure en PIP-procedure

De hiervoor beschreven processtappen worden parallel uitgevoerd met de processtappen voor het doorlopen van de procedure voor het PIP. Daar waar het procedureel en maatschappelijk verantwoord mogelijk is, worden stappen uit de (Plan-)m.e.r.-procedure samengevoegd. Hierdoor kan de doorlooptijd van de (Plan-)m.e.r.-procedure worden beperkt. In onderstaand schema staat aangegeven welke stappen doorlopen worden en hoe dit in de tijd plaats gaat vinden.

Tabel 3.2: Procedure stappen (plan-)MER en Provinciaal inpassingsplan

Stappen	(Plan-)MER	PIP	Planning
1	Raadplegen bestuurorganen over notitie Reikwijdte en Detailniveau		juli – augustus 2010
2	Openbare kennisgeving start (Plan-)m.e.r.-procedure. Ter inzagelegging van het Voornemen. Conceptnotitie Reikwijdte en Detailniveau.	Openbare kennisgeving start PIP-procedure. Ter inzagelegging Voorontwerp PIP Bestuurlijk vooroverleg	5 oktober – 15 november 2010
3	Opstellen definitieve Notitie Reikwijdte en Detailniveau, Opstellen (Plan-)MER.	Opstellen reactienota Opstellen ontwerp inpassingsplan	oktober – mei 2011
4	Ter inzagelegging (Plan-)MER Inwinnen advies commissie m.e.r.	Ter inzagelegging ontwerp PIP	24 mei – 4 juli 2011
5		Opstellen zienswijzenota Opstellen inpassingsplan met inachtneming advies Commissie m.e.r. en inspraak.	juli – september 2011
6		Bekendmaking en ter inzagelegging van het PIP	eind 2011
7	Evaluatie		Na uitvoering

3.3 Bevoegd gezag

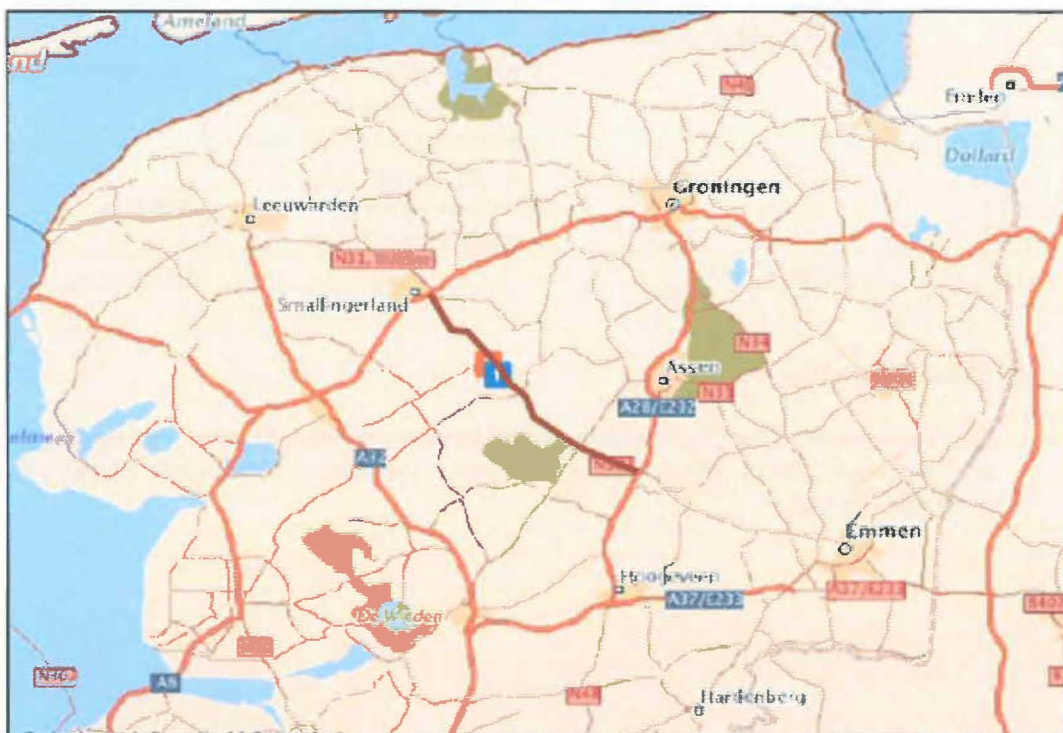
De initiatiefnemer zijn Gedupeerde Staten van de provincie Fryslân. Het bevoegd gezag voor het vaststellen van het Provinciaal Inpassingsplan zijn Provinciale Staten van de provincie Fryslân.

4 PROBLEEMANALYSE EN DOELSTELLING

4.1 Aanleiding van de studie

De provincie Fryslân beschikt over relatief goede verbindingen met de aangrenzende provincies. Via de A6 is een rechtstreekse verbinding met Flevoland gewaarborgd, de A7 verbindt Noord-Holland met Fryslân en Groningen en de A32 is de verbinding met Overijssel. Alleen de ontsluiting naar Drenthe en verder richting Duitsland laat volgens het PVVP te wensen over. Het ontbreken van een adequate verbinding tussen Fryslân en Drenthe zorgt voor verkeersproblemen. Automobilisten kiezen voor routes door Waskemeer, Haule, Haluerwijk, Donkerbroek, Oosterwolde en Veenhuizen, die niet geschikt zijn als doorgaande route. Het verkeer rijdt door woonkernen waardoor de leefbaarheid in deze kernen onder druk komt te staan.

Figuur 4.1: Hoofdverkeersstructuur Noord-Nederland

Het beleid van de Provincie Fryslân en Drenthe is erop gericht om het doorgaande verkeer te bundelen op een daarvoor geschikte route: de N381. Deze weg wordt nu al als een belangrijke verkeersader beschouwd en het belang van de weg wordt in de toekomst verder benadrukt. Typierend voor deze belangrijke netwerkfunctie is het hoge aandeel vrachtverkeer; dit bedraagt 20% waar andere provinciale wegen gemiddeld op circa 12,5% zitten. Mede om die reden heeft de weg de status "stroomweg" gekregen.

Behalve aantasting van de leefbaarheid en de belangrijke netwerkfunctie ligt een andere reden voor ombouw in de grote verkeersonveiligheid op de bestaande route. Ieder jaar vinden er op het Friese deel van de N381 gemiddeld 48 ongevallen plaats, waarbij gemiddeld 7 à 8 ernstige verkeersslachtoffers vallen, waarvan gemiddeld 1,4 dodelijk.

En dat is exclusief de onveiligheid op het onderliggend wegennet, waar ook sprake is van verkeersonveiligheid, aantasting van de leefbaarheid en sluiproutes

Dit alles vormt aanleiding om de inrichting van de weg aan te laten sluiten op de functie van stroomweg. In de provincie Drenthe is dat inmiddels gebeurd, daar is de N381 omgebouwd tot een duurzame veilige stroomweg met 1x2 rijstroken. In Fryslân is dat nog niet gebeurd.

4.2 Doelstelling

De provincie Fryslân heeft het initiatief genomen om de N381 zodanig vorm te geven dat de weg als stroomweg gaat functioneren. Dit betekent dat de weg omgebouwd moeten worden tot een dubbel- of enkelbaans autoweg, afhankelijk van de verkeersdruk. De doelen van het opwaarderen van de N381 zijn:

- betere bereikbaarheid van Drenthe en Duitsland;
- betere verbinding tussen economische kernzones;
- een veilig wegennetwerk in Zuidoost-Fryslân;
- verbetering van de veiligheid op en om de N381;
- verbetering van de leefbaarheid in het gebied rond de N381.

5 DE (PLAN-)MER

Dit hoofdstuk gaat in op de inhoud van het (Plan-)MER op de bestaande milieueffectrapportages. Nadat is aangegeven welke alternatieven uit de voorgaande milieueffectrapportages worden aangevuld wordt ook aangegeven op welke thema's dit zal plaatsvinden.

5.1 Te onderzoeken alternatieven

De te onderzoeken alternatieven in deze (Plan-)MER beperken zich tot de referentie situatie en het voorkeurstracé zoals dat is vastgesteld in het Realisatiebesluit van februari 2010. Daarnaast geldt dat in de twee eerdere m.e.r.-procedures zeer uitgebreid onderzoek is uitgevoerd naar tracéalternatieven en daarover ook uitgebreid overleg en inspraak met de streek heeft plaatsgevonden.

Wel wordt in het (Plan-)MER aandacht besteed aan enkele kleine wijzigingen in het ontwerp. Provinciale Staten hebben op basis van het Projectnota/MER, het advies van de wettelijke adviseurs en de commissie m.e.r. en de inspraakreacties in februari 2010 een besluit genomen over de uitvoering van het voorkeursalternatief. Omdat op basis van inspraakreacties en de landschappelijke inpassingsvisie het detailontwerp zoals dat is vastgesteld in het Realisatiebesluit, op enkele onderdelen afwijkt van het oorspronkelijke ontwerp en de eerdere milieueffectrapportages (zoals bijv de verdiepte ligging op 3 plaatsen), wordt in het dit (Plan-)MER ook op deze elementen ingegaan (n.b.:dat geldt niet voor het tracé, want dat is ongewijzigd gebleven). In paragraaf 5.3 vindt een beschrijving plaats van deze wijzigingen.

5.1.1 Referentiesituatie

De referentiesituatie bestaat uit de inrichting en gebruik van de N381 en wordt meegenomen om het effect van het vastgestelde tracé te kunnen vergelijken met de situatie 'niets doen'.

5.1.2 Voorkeursalternatief

Het voorkeursalternatief wordt gevormd door het tracé zoals dat op basis van de eerdere 2 mer-studies (en daarbij behorende inspraakreacties en adviezen) in februari 2010 is vastgesteld door Provinciale Staten.

Bij de uitwerking van het voorkeursalternatief wordt uitgegaan van de autonome ontwikkelingen zoals deze zijn beschreven onder de referentiesituatie. In figuur 5.1 is het gehele tracé opgenomen.

Figuur 5.1: Voorkeursalternatief

In de milieueffectrapportages van 2003 en 2008 is een beschrijving van het voorkeurstacé opgenomen. In het Realisatiebesluit van 2010 wordt hier op aantal punten van het tracé afgeweken. Dit zijn:

- aansluiting Weinterp was viaduct wordt verdiept (Weinterp op maaiveld, N381 onderlangs);
- aansluiting 't West was viaduct wordt verdiept ('t West op maaiveld, N381 onderlangs);
- aansluiting Wester Es-Terwisscha was viaduct wordt verdiept (Wester Es op maaiveld, N381 onderlangs);
- herinrichting aansluiting Hildenberg (andere vormgeving op rit. Drenthe).

Daarnaast zijn wijzigingen opgenomen die niet direct betrekking hebben op de ligging van het tracé maar wel met de scope van het project. Deze aanpassingen zijn:

- landbouwtunnel ter hoogte van De Mersken wordt Huifkartunnel;
- landbouwtunnel ter hoogte van Oude Willen en Tilgrupsweg wordt voetgangers- en fietserstunnel;
- natuurontwikkeling rond natura 2000-gebied Wijntjerper Schar en beekdal Tsjonger;

- Opheffen parkeervoorziening Drents-Friese Wold.

Het (Plan-)MER gaat in op de achtergrond van deze wijzigingen. Daarnaast gaat het (Plan-)MER in op de effecten die deze wijziging met zich meebrengt. Hieronder wordt beschreven op welke thema's en op welke wijze dit onderzocht dient te worden.

5.2 Scope definitie

Het studiegebied is gedefinieerd als invloedsgebied langs het bestaande tracé en het tracé van het basisalternatief. Per aspect kan deze afstand verschillen. In het (Plan-)MER wordt per aspect bepaald tot welke afstand er nog effecten zijn te verwachten op de omgeving.

5.3 Te onderzoeken aspecten

5.3.1 Algemeen

Het (Plan-)MER brengt de effecten van het voorkeursalternatief in beeld door deze te vergelijken met de referentiesituatie. De thema's die in het (Plan-)MER aan de orde dienen te komen, zijn hieronder beschreven. De effecten worden daar waar zinvol kwantitatief weergegeven. Waar het kan, wordt alleen een kwalitatieve beschrijving gegeven. Het MER beschrijft naast de permanente effecten ook tijdelijke effecten als gevolg van de realisatiefase.

Het (Plan-)MER beschrijft niet alleen de effecten maar beoordeelt deze ook. Hierbij wordt overeenkomstig het eerder MER de volgende beoordelingsmethodiek gebruikt:

- zeer positieve effecten (++);
- positieve effecten (+);
- neutrale effecten (0);
- negatieve effecten (-);
- zeer negatieve effecten (--).

Hieronder wordt per thema de beoordelingssystematiek beschreven.

5.3.2 Thema Leefomgeving

Geluid

De beschrijving van de akoestische effecten wordt in belangrijke mate bepaald door de Wet geluidhinder. De Wet is er op gericht om het aantal geluidgehinderden te beperken en geeft met het oog hierop een voorkeursgrenswaarde en een maximaal toelaatbare waarde voor de geluidbelasting op de gevels van woningen of andere geluidgevoelige bestemmingen zoals scholen en ziekenhuizen. De maat waarin de geluidbelasting wordt uitgedrukt is Lden. Lden staat voor Level, day, evening en night. Deze maat geeft een gemiddeld geluidniveau weer over de dagperiode van 07:00 uur tot 19:00 uur, de avondperiode van 19:00 tot 23:00 uur en de nachtperiode van 23:00 tot 07:00 uur. De maat wordt uitgedrukt in 'dB'. Voor wegverkeerslawaaï bedraagt de voorkeursgrenswaarde bij geluidgevoelige bestemmingen 48 dB op de gevel van een woning. De hoogst toelaatbare geluidbelasting ligt tussen de 53 en 68 dB. De precieze hoogst toelaatbare geluidbelasting is afhankelijk van de soort weg, het moment waarop

de weg en de woning gerealiseerd zijn en de vraag of eerder een hogere grenswaarde is vastgesteld.

De (Plan-)MER gaat kwalitatief in op de effecten van de wijziging van het voorkeustracé ten opzichte van het tracé zoals dat is onderzocht in de milieueffectrapportages.

Luchtkwaliteit

In het (Plan-)MER worden de effecten van projecten op de luchtkwaliteit in beeld gebracht. Hierbij wordt alleen ingegaan op de relevante stoffen: fijn stof (PM_{10}) en stikstofdioxide (NO_x). Momenteel vinden ontwikkelingen plaats in de wet- en regelgeving ten aanzien van $PM_{2,5}$. Uit generieke studie blijkt dat knelpunten voor deze stof overeen komen met PM_{10} . Er is momenteel geen methode beschikbaar voor het berekenen van $PM_{2,5}$. Om deze reden wordt volstaan met het in beeld brengen van het effect van PM_{10} .

De basis voor de beoordeling van effecten wordt gevormd door de Wet milieubeheer. In deze wet zijn grenswaarden opgenomen voor de kwaliteit van de lucht. In onderstaande tabel zijn de normen opgenomen. In de tabel daaronder zijn de criteria opgenomen voor het thema luchtkwaliteit.

Tabel 5.1: Normen uit Wet milieubeheer

Component	Grenswaarde [$\mu g/m^3$]	Omschrijving
NO_2	40	Jaargemiddelde concentratie
	200	Uurgemiddelde concentratie die 18 keer per jaar mag worden overschreden
PM_{10}	40	Jaargemiddelde concentratie
	50	24-uurgemiddelde concentratie die 35 keer per jaar mag worden overschreden

Tabel 5.2: Criteria thema luchtkwaliteit

Component	Beoordelingscriterium	Wijze van beoordeling	Methode
NO_2	Jaargemiddelde concentratie	Overschrijdingsoppervlak van de grenswaarde ($> 40 \mu g/m^3$)	Kwantitatief SRM 2
		Aantal blootgestelde met concentratie $> 30 \mu g/m^3$	
	Uurgemiddelde concentratie	Overschrijdingsoppervlak van de grenswaarde (> 18 uur met concentratie $> 200 \mu g/m^3$)	Kwantitatief SRM 2
PM_{10}	Jaargemiddelde concentratie	Overschrijdingsoppervlak van de grenswaarde ($> 40 \mu g/m^3$)	Kwantitatief SMR 2
		Aantal blootgestelde met concentratie $> 30 \mu g/m^3$	Kwantitatief SMR 2
	24-uurgemiddelde concentratie	Overschrijdingsoppervlak van de grenswaarde (> 35 dagen met concentratie $> 50 \mu g/m^3$)	Kwantitatief SMR 2

Externe veiligheid

In Nederland is het beleid met betrekking tot externe veiligheid vastgelegd in verschillende documenten. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen normen voor externe veiligheidsrisico's voor verschillende activiteiten:

- activiteiten van inrichtingen;
- transport van gevaarlijke stoffen per spoor, weg en water;
- transport van gevaarlijke stoffen per pijpleiding (aardgas onder hoge druk);
- transport van gevaarlijke stoffen per pijpleiding (brandbare vloeistoffen).

Bij de beoordeling van externe veiligheidsrisico's wordt gebruik gemaakt van de begrippen Plaatsgebonden Risico (PR) en Groepsrisico (GR):

- het PR geeft de kans aan dat iemand die voortdurend op een bepaalde plaats onbeschermd zou verblijven, ten gevolge van enig ongewoon voorval bij een bepaalde activiteit om het leven komt. Opgemerkt wordt dat het PR voorheen ook wel werd aangeduid als het Individueel Risico (IR);
- het GR geeft de kans weer dat een bepaalde groep mensen door de effecten van een activiteit dodelijk wordt getroffen. Het groepsrisico wordt grafisch weergegeven als zogenaamde fN-curve, waarbij de kans (f) wordt uitgezet tegen het mogelijke aantal doden (N) en is afhankelijk van de bevolkingsdichtheid in de omgeving van de inrichting.

De normen voor externe veiligheid voor het transport van gevaarlijke stoffen per spoor, wegen en water zijn vastgelegd in de nota 'Risiconormering Vervoer van Gevaarlijke Stoffen' (RVGS). Dit betreft normen voor het PR en GR. In de nota RVGS zijn voor het PR en GR normen voor verschillende situaties (nieuwe situatie, veranderen bestaande situatie, RO besluit) opgenomen. De normen voor externe veiligheid voor het transport van aardgas onder hoge druk per pijpleiding zijn vastgelegd in 'Zonering langs hoge druk aardgastransportleidingen'.

Daarnaast kruist het tracé een aardgastransportleiding. De externe veiligheidsrisico's, die beschouwd dienen te worden betreffen het wegtransport van gevaarlijke stoffen en het transport van gevaarlijke stoffen per pijpleiding. Onderstaande tabel toont per deelaspect (activiteit) de beoordelingscriteria.

Tabel 5.3: Beoordelingscriteria aspect externe veiligheid

Deelaspect	Beoordelingscriterium	Wijze van beoordeling	Methode
Het transport van gevaarlijke stoffen over de weg	Plaatsgebonden Risico (PR)	10^{-6} (maximaal aanvaardbaar) en 10^{-8} (verwaarloosbaar) risicocontouren	Kwantitatief
	Groepsrisico (GR)	Toegestaan aantal personen per hectare	Kwantitatief
Het transport van gevaarlijke stoffen per pijpleiding (aardgas onder hoge druk)	Toetsingsafstand	Objecten binnen minimale afstand	Kwalitatief

5.3.3 Thema Water

Grondwater

De grondwaterstand is een belangrijke conditie voor de instandhoudingsdoelstellingen voor de natuur in de EHS en de Natura 2000-gebieden. Het (plan-)MER gaat in op de effecten die het voorkeursalternatief heeft op de grondwaterstand. Ook de effecten van de wijziging in het Realisatiebesluit ten aanzien van het voorkeursalternatief komen aan bod. Daarnaast zal meer grondwater onttrokken moeten worden bij de aanleg van de verdiepte ligging dan voor de aanleg van viaducten. Het (plan-)MER gaat derhalve ook in op de tracé en scopewijzigingen.

Oppervlaktewater

De tracé- en scopewijzigingen kunnen ook effect hebben op het oppervlaktewater. Het (plan-)MER zal daarop ingaan, specifiek zal de situatie aan de westzijde van Donkerbroek aan de orde komen en het wegtraject langs de Tsjonger.

Tabel 5.4: Beoordelingscriteria thema Water

Deelaspect	Beoordelingscriterium	Wijze van beoordeling
Grondwater	Reikwijdte van grondwaterstandverlaging, kwel- en infiltratiepatronen	Kwalitatief a.h.v. bodemtypen en grondwaterregime en uitgevoerde berekeningen
Oppervlaktewater	Mogelijkheid om ruimte voor berging te reserveren (Donkerbroek), mogelijkheid tot scheiden van kwaliteitsstromen (Tsjonger)	Kwalitatief a.h.v. kaartmateriaal

5.3.4 Thema Natuur

In het (Plan-)MER worden mogelijke effecten op de natuur beoordeeld op de volgende vier aspecten:

- natura 2000;
- ecologische hoofdstructuur (EHS);
- beschermde soorten;
- rode Lijst soorten.

Natura 2000

Zoals al eerder beschreven loopt het tracé van de N381 door twee Natura 2000-gebieden, namelijk het Wijnjeterper Schar en het Drents-Friese Wold. Natura 2000-gebieden worden beschermd via de Natuurbeschermingswet 1998, en mogelijke effecten dienen daarom getoetst te worden aan de instandhoudingsdoelen die voor deze gebieden zijn opgesteld.

Voor de N381 is reeds een voortoets uitgevoerd. Gezien de mogelijke effecten die de reconstructie van de N381 met zich meebrengt, zoals toenames in geluidemissie en stikstofdepositie, gecombineerd met de hoge gevoeligheid van de gebieden voor deze aspecten, is het op voorhand duidelijk dat significant negatieve effecten niet kunnen worden uitgesloten. Om deze reden dient een passende beoordeling uitgevoerd te worden.

Ecologische hoofdstructuur

Binnen EHS gebieden geldt het *nee, tenzij* principe. Voorgenomen plannen of projecten kunnen slechts dan plaatsvinden, wanneer de 'wezenlijke kenmerken en waarden' niet worden aangetast. In de beoordeling van effecten op de Provinciale EHS worden deze wezenlijke kenmerken geconcretiseerd door te toetsen aan de volgende criteria: 1) kwaliteit van het habitat, 2) oppervlakte, en 3) versnippering. Het toetsingskader geldt formeel nog niet in de zoekgebieden voor de ecologische verbindingzones die de EHS gebieden met elkaar verbinden. In de beoordeling in het (Plan-)MER worden mogelijke effecten op de verbindingzones al wel meegenomen.

Beschermde soorten

Effecten op beschermde soorten worden getoetst aan de Flora- en faunawet (Ffw). Het uitgangspunt van de Ffw is dat geen afbreuk mag worden gedaan aan 'de gunstige staat van instandhouding' van de soorten. Bij de toetsing wordt gekeken naar de beschermingsstatus van een bepaalde soort. Voor 'licht beschermde soorten' geldt bij ruimtelijke ontwikkeling of inrichting een algemene vrijstelling. Het aanvragen van een ontheffing voor deze soorten is dus niet nodig. Voor 'matig beschermde soorten' geldt bij ruimtelijke ontwikkeling een vrijstelling indien wordt gewerkt volgens een goedgekeurde gedragscode. Indien dit niet het geval is wordt getoetst aan het criterium 'doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort'. Effecten op de 'zwaar beschermde soorten' worden getoetst aan drie criteria:

1. er is sprake van een in of bij de wet genoemd belang (dat ook genoemd is in de Vogel- of Habitatrichtlijn);
2. er is geen alternatief;
3. er wordt geen afbreuk gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort.

Aan alle drie criteria moet worden voldaan. Deze vormen gezamenlijk de zogenaamde uitgebreide toets.

Rode Lijst soorten

Soorten op de Rode Lijst zijn niet wettelijk beschermd. Het is dus niet mogelijk aan een wettelijk vastgesteld criterium te toetsen. Ten aanzien van Rode Lijst soorten wordt beoordeeld of er sprake is van een afname van de kwantiteit of kwaliteit van het leefgebied, of een aanzienlijke reductie van de populatie.

Toetsingscriteria

In onderstaande tabel is de wijze van toetsing opgenomen.

Tabel 5.5: Toetsingscriteria en waarderingsystematiek

Deelaspect	Beoordelingscriterium	Wijze van beoordeling
Natura 2000	Effecten op instandhoudingsdoelen	Oppervlakte
		Verstoring (ha. geluidbelast oppervlak)
		Verdroging
		Stikstofdepositie
Ecologische Hoofdstructuur	Effecten op wezenlijke kenmerken EHS	Kwaliteit
		Oppervlakte
		Doorsnijding/versnippering
		Verstoring (ha. geluidbelast oppervlak)
Beschermd en Rode Lijst soorten	Effecten op staat van instandhouding	Verdroging
		Mate waarin instandhouding wordt beïnvloed

6 VERANTWOORDING RAADPLEGING ADVISEURS EN OVERHEDEN

In dit hoofdstuk vindt de verantwoording plaats van de verwerking van de ontvangen adviezen van de wettelijke adviseurs en bestuursorganen. In bijlage 1 zijn deze adviezen opgenomen. De gemeente Heerenveen, Opsterland, Smallingerland en Ooststellingwerf hebben geen inhoudelijke opmerkingen gemaakt die leiden tot wijziging van de Reikwijdte en/of Detailniveau. Opmerkingen die zijn gemaakt komen uit de Provinsjake Kommisje Kritebelied. Enkele leden van deze commissie hebben opmerkingen geplaatst bij de conceptnotitie Reikwijdte en Detailniveau. Hieronder worden deze opmerkingen besproken. Ook zijn er van belanghebbende geen inspraakreacties ontvangen op de Conceptnotitie Reikwijdte en Detailniveau.

6.1 LTO Noord

Reactie LTO Noord tav landbouwtunnel

LTO constateert dat er twee landbouwtunnels uit de oorspronkelijke onderzoeken zijn geschrapt. Het betreft hier de tunnel bij Mersken en Appelscha. LTO vindt in de conceptnotitie R&D niet terug welke effecten deze wijziging heeft op het milieu. Onderzocht zou moeten worden welke consequenties de afsluiting de tunnel heeft op geluid, luchtkwaliteit en verkeersveiligheid.

Antwoord Provincie Fryslân

In de nota Scopevraagstukken is uitvoerig aandacht besteed aan dit onderwerp. De tunnel De Mersken is in deze nota specifiek besproken (scopevraagstuk 2). Belangrijke conclusie is dat een landbouwtunnel landbouwkundig niet noodzakelijk is. Voor de landbouw geeft een de N381 geen belemmeringen, aangezien de N381 min of meer als waterscheiding (nullijn) fungeert. Dit betekent dat er geen landbouwverkeer hoeft over te steken. Om deze reden worden er ook geen effecten van betekenis verwacht op de verkeersveiligheid, luchtkwaliteit of geluid.

Ten aanzien van de tunnel bij Appelscha (scopevraagstuk 10) geldt dat van landbouwtunnel weinig gebruik zal worden gemaakt. Om deze reden worden er geen effecten van betekenis verwacht op de verkeersveiligheid, luchtkwaliteit of geluid.

Omdat er geen effecten van betekenis worden verwacht wordt in het MER hier geen aanvullend onderzoek naar verricht.

Reactie LTO Noord tav onderzoeken ecologische onderzoeken

LTO stelt dat het niet nodig is de effecten te bepalen op de twee geplande ecologische verbindingzones. Immers deze zones zijn nog niet vastgesteld.

Antwoord Provincie Fryslân

In het streekplan 2007 zijn twee verbindingzones opgenomen die door het tracé worden doorkruist. Momenteel wordt in de gebiedsontwikkeling gezocht hoe invulling te geven aan deze verbindingzones. Vooruitlopend op de besluitvorming hierover wordt, om toch inzicht te krijgen in de effecten, hier in het MER aandacht aan besteed. Dit om het zeker voor het onzekere te nemen te aanzien van de robuustheid van de onderzoeken.

6.2 Reactie Wetterskip

Wetterskip Fryslân stelt terecht dat het thema water zich ten onrechte beperkt tot het aspect grondwater. Ook de relaties met het oppervlaktewatersysteem dienen aandacht te krijgen. Het Wetterskip heeft concreet op een tweetal gebieden gewezen, te weten:

1. Het gebied rond het tracé aan de westkant van Donkerbroek
 Ter plekke is thans sprake van periodieke wateroverlast vanuit de gestuwde boezem. Daarnaast bevindt zich op de locatie van het beoogde viaduct met de N380 een onderbemaling waarbij veel kwelwater wordt afgevoerd. Het verdiept aanleggen van de N381 maakt daarom een aanpassing van het watersysteem onvermijdelijk. Temeer daar tussen het nieuwe en oude tracé van de N381 – vanuit waterhuishoudkundig oogpunt – geïsoleerde deelgebieden dreigen te ontstaan. Naar de mening van het Wetterskip moet en kan genoemde gebiedsproblematiek in samenhang en duurzaam worden opgelost. Het Wetterskip denkt hierbij bijvoorbeeld aan het opheffen van de onderbemaling en het tegelijkertijd creëren van waterberging in het gebied.
2. Het wegtraject langs de Tsjonger
 Tussen het beoogde tracé en de Tsjonger liggen mogelijkheden om de reeds bestaande (deels natte) ecologische zone zowel in oppervlakte als in kwaliteit te ontwikkelen. Mits op juiste wijze gelokaliseerd en ingericht kan het watersysteem hiervoor een belangrijke drager zijn. Het Wetterskip denkt bijvoorbeeld aan het scheiden van enerzijds het water ten behoeve van de natuur aan de zuidzijde van het tracé, gevoed vanuit de boven Tsjonger en anderzijds aan de noordzijde het water ten behoeve van de landbouw en de wegafvoer, in verbinding met de midden Tsjonger.

Beantwoording

Voor de tracéwijzigingen en de scopewijzigingen (beschreven in par. 5.1) zullen de aspecten grondwater en oppervlaktewater worden beoordeeld. De twee hierboven genoemde gebieden vallen daarbinnen en worden dus ook beschreven. Voor de beoordeling wordt gebruik gemaakt van de reeds beschreven autonome situatie.

Bijlage 1

Adviezen wettelijke adviseurs en bestuursorganen

Provinsjale Kommisje Kritebelied

Aan het college van Gedeputeerde
Staten van Fryslân

Leeuwarden, 24 augustus 2010

Onderwerp: conceptnotitie reikwijdte en detailniveau voor aanvullend MER N381 Drachten – Drentse grens

Geacht college,

De Provinsjale Kommisje Kritebelied heeft in een schriftelijke ronde van augustus 2010 de conceptnotitie reikwijdte en detailniveau voor aanvullend MER N381 Drachten – Drentse grens behandeld.

De commissie kan zich op hoofdlijnen vinden in de conceptnotitie. Door enkele leden van de commissie zijn de volgende opmerkingen gemaakt.

De vertegenwoordiger van LTO Noord constateert dat sinds de oorspronkelijke onderzoeken er in de besluitvorming het een en ander is aangepast. Wat in ieder geval is veranderd is het schrappen van de aanleg van twee landbouwtunnels. LTO Noord vindt in de notitie niet terug wat de milieukundige en andere gevolgen kunnen zijn van deze wijziging. Met name Appelscha, maar ook de omgeving van de tunnel bij de Mersken, zal merken dat er een toename is van aan- en afvoerkeer van landbouwproducten. Geluidsbelasting, luchtkwaliteit en verkeersveiligheid in de regio Appelscha zouden naar de mening van LTO Noord wel onderzocht moeten worden. Mogelijk wordt aangetoond dat de gevolgen van het niet aanleggen van de tunnel wellicht toch behoorlijke consequenties heeft.

Er zal ook onderzoek plaatsvinden naar de gevolgen voor de ecologische verbindingzones. Deze zones zijn nog niet vastgesteld (nu nog indicatief) en LTO Noord vindt het dan ook prematuur om de effecten op deze zones dan toch alvast maar te gaan onderzoeken. Dit onderzoek kan wat betreft LTO Noord achterwege blijven.

De vertegenwoordiger van het Wetterskip Fryslân kan zich op hoofdlijnen vinden in de conceptnotitie, behoudens één belangrijke kanttekening.

Het thema water beperkt zich ten onrechte tot het grondwater als te onderzoeken aspect. Het Wetterskip vindt dat ook de relatie met het (oppervlakte)watersysteem expliciet aandacht moet krijgen. De aanvullende MER moet onder andere de effecten in beeld brengen van de tussentijdse tracéwijzigingen (waaronder verdiept aanleggen deeltrajecten). Gelet op de verscherpte wet- en regelgeving dienen daarnaast ook de gevolgen voor de natuur beter in kaart te worden gebracht. Bij beide onderdelen speelt het watersysteem een cruciale rol.

Concreet wijst het Wetterskip onder andere op:

Het gebied rond het tracé aan de westkant van Donkerbroek

Ter plekke is thans reeds sprake van periodieke wateroverlast vanuit de gestuwde boezem. Daarnaast bevindt zich op de locatie van het beoogde viaduct met de N380 een onderbemaling waarbij veel kwelwater wordt afgevoerd. Het verdiept aanleggen van de N381 maakt daarom een aanpassing van het watersysteem onvermijdelijk. Temeer daar tussen het nieuwe en oude tracé van de N381 – vanuit waterhuishoudkundig oogpunt –

geïsoleerde deelgebieden dreigen te ontstaan. Naar de mening van het Wetterskip moet en kan genoemde gebiedsproblematiek in samenhang en duurzaam worden opgelost. Het Wetterskip denkt hierbij bijvoorbeeld aan het opheffen van de onderbemaling en het tegelijkertijd creëren van waterberging in het gebied.

Het wegtraject langs de Tsjonger

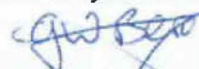
Tussen het beoogde tracé en de Tsjonger liggen mogelijkheden om de reeds bestaande (deels natte) ecologische zone zowel in oppervlakte als in kwaliteit te ontwikkelen. Mits op juiste wijze gelokaliseerd en ingericht kan het watersysteem hiervoor een belangrijke drager zijn. Het Wetterskip denkt bijvoorbeeld aan het scheiden van enerzijds het water ten behoeve van de natuur aan de zuidzijde van het tracé, gevoed vanuit de boven Tsjonger en anderzijds aan de noordzijde het water ten behoeve van de landbouw en de wegafvoer, in verbinding met de midden Tsjonger.

Samengevat ziet het Wetterskip kansen om knelpunten langs het beoogde tracé van de N381 integraal op te pakken. Het in de aanvullende MER goed in beeld brengen van de effecten op het watersysteem vormt daarbij een noodzakelijk eerste stap.

De Provinsjale Kommissje Kritebelied adviseert u aan Provinciale Staten het bovenstaande mee te geven bij hun behandeling van dit onderwerp.

Het betreft hier een voorlopig advies dat door de voorzitter van de commissie is vastgesteld, de commissie zal de eerstvolgende vergadering gevraagd worden het definitief vast te stellen.

De uitvoerend secretaris van de
Provinsjale Kommissje Kritebelied

G. van der Wielen-Berg

Aan Provincie Fryslân
t.a.v. het college van Gedeputeerde Staten
Postbus 20120
8900 HM LEEUWARDEN

PROVINSJE FRYSLAN		
Doc. nr.:	909 795	
Class. nr.		
Ingek.:	16 AUG 2010	
Team:	CIP	
Beh. door:	Teamleider:	WB .. weken
A. Meijer	S. Houting	

voor kennisg. aangenomen/tel. afgedaan

Drachten,
13 augustus 2010
VERZONDEN 13 AUG 2010

Ons kenmerk
148051/ONT/JL

Uw kenmerk

Behandeld door
J. Lobbezoo
0512 - 581 234
j.lobbezoo@smallingerland.nl

Onderwerp
CONCEPTNOTITIE REIKWIJDTE EN DETAILNIVEAU N381

Geacht college,

U hebt ons gevraagd te reageren op de conceptnotitie Reikwijdte en Detailniveau N381 ten behoeve van de aanvullende plan-m.e.r. bij de MER N381 Drachten – Drentse grens.

Wij hebben kennis genomen van de conceptnotitie. Inhoudelijk zien wij geen aanleiding om op- en/of aanmerkingen te maken.

Wij vertrouwen er op u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben.

Met hoogachting,

Burgemeester en wethouders,

I. secretaris,

drs. Egbert Bos

I. burgemeester,

Nieske Ketelaar

PROVINCIE FRYSLÂN			
Doc. nr.:	91062		
Class. nr.:			
Ingek.:	20 AUG 2010		
Afdeling:	C10		
Beh. degt:	Art. Hoofd	Art. 1	Art. 2
Meljer	Kruuze		
voor kennisg. aangenomen/tel. afgedaan			

Provincie Fryslân

Het college van Gedeputeerde Staten

Postbus 20120

8900 HM LEEUWARDEN

Uw kenmerk:	Uw brief van:	Ons kenmerk:	Behandeld door:	Tel.nr.:	Bijlagen:
00902722	2 juli 2010	2010-09711	Egbert de Jong	0512-386 275	--

Onderwerp:
Aanvullende MER N381 Drachten - Drentse grns

Beetsterzwaag, 17 augustus 2010
Verzonden op: 19/8

Geacht college,

Voor de N381 zijn milieueffectrapportages opgesteld, waarin al uitvoerig is ingegaan op effecten voor het milieu als gevolg van diverse tracéalternatieven. Op basis van de MER, de inspraakreacties en adviezen hebben Provinciale Staten het tracé van de N381 vastgesteld en op 10 februari 2010 ingestemd met het Realisatiebesluit van de N381 Drachten - Drentse grns. In het verlengde van de m.e.r.-procedures en rapporten zal een aanvullend Plan-MER worden opgesteld.

De conceptnotitie reikwijdte en detailniveau vormt een goede aanzet tot het voornemen om een Plan-MER-plichtig Provinciaal Inpassingsplan (PIP) vast te stellen.

In het aanvullende Plan-MER wordt ingegaan op:

- de te verwachten natuureffecten in de Natura 2000 gebieden (Wijnjeterper Schar en Drents-Friese Wold);
- een aanvullende toets aan overige gewijzigde wet- en regelgeving (externe veiligheid en luchtkwaliteit);
- de gevolgen van enkele lokale wijzigingen in tracéaansluitingen.

De aanpak volgens de conceptnotitie verdient waardering. Het lijkt ons goed om bij onze instemming met de notitie een aantal opmerkingen / kanttekeningen te plaatsen.

1. Het verdiept aanleggen van de N381 bij de Weinterp zoals in het Realisatiebesluit is opgenomen vinden wij een zeer positieve ontwikkeling, ook al door het zeer brede draagvlak bij alle betrokken partijen.
2. Het niet opnemen in het Realisatiebesluit van een landbouwtunnel (maar een huifkartunnel) in de N381 ter hoogte van De Mersken vinden wij nog steeds een gemiste kans.
3. De natuurontwikkeling rond het Natura 2000-gebied Weinterper Skar zien wij als een positieve stap tot het verder ontwikkelen van het gebied.

De voorliggende conceptnotitie reikwijdte en detailniveau van de aanvullende Plan-MER wordt samen met het voorontwerp PIP ter inzage gelegd.

Wij zien met belangstelling uw uitnodiging aan de raad en ons college in het kader van het voorontwerp PIP op 23 september in restaurant het Witte Huis te Donkerbroek tegemoet.

Mocht u naar aanleiding van deze brief nog vragen of opmerkingen hebben, dan kunt u contact opnemen met Egbert de Jong van de afdeling Ontwikkeling, telefoon 0512 386275 of e-mail egbert.de.jong@opsterland.nl

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders,
wnd. secretaris,

burgemeester,

Geert Broekman

Francisca Ravestein

PROVINSJE FRYSLAN	
Doc. nr.:	909561
Class. nr.	
Ingek.:	12 AUG 2010
Team:	CIP
Beh. docr.	Teamleider: A. Meijer
	WB 6 weken

gemeente

ooststellingwerf

Cluster: VROM voor kennisg. aangenomen/tel. afgedaan
 Ambtenaar: J. van der Woude
 Doorkiesnummer: (0516) 56 63 11
 Ons kenmerk: 2892

Aan Gedeputeerde Staten
 t.a.v. dhr. drs. ing. A. Meijer
 Postbus 20120
 8900 HM LEEUWARDEN

Onderwerp: Uw verzoek om advies betreffende de Conceptnotitie reikwijdte en detailniveau voor een aanvullende MER N381 Drachten – Drentse grens.

Oosterwolde,

Geacht college van Gedeputeerde Staten,

Wij hebben kennis genomen van de "Conceptnotitie reikwijdte en detailniveau voor een aanvullende MER N381 Drachten -- Drentse grens".

De Conceptnotitie geeft ons geen aanleiding tot het maken van opmerkingen.

Hoogachtend

Burgemeester en wethouders van Ooststellingwerf,

, secretaris

, burgemeester.

GEMEENTE

HEERENVEEN

CRACKSTRAAT 2 POSTBUS 19000 8440 GA HEERENVEEN
TELEFOON 0513-617617 TELEFAX 0513-617475
e-mail: Gemeente@heerenveen.nl

Bat 75 1bg

Gedeputeerde Staten van Fryslân
Postbus 20120
8900 HM LEEUWARDEN

PROVINSJE FRYSLÂN	
Doc. nr.:	912956
Class. nr.:	
Ingek.:	- 7 SEP 2010
Team:	CIP
Beh. dop.:	Meijer
Teamleider:	Kroeze
voor kennisg. aangenomen/tot. afgedaan	

uw brief van:
2 juli 2010

ons kenmerk:
FC/10.3009095

bijlage(n):

datum:
31 augustus 2010

VERZONDEN - 6 SEP. 2010

Onderwerp:

Advies conceptnotitie aanvullend MER N381

Geacht college,

Wij hebben uw brief ontvangen, waarin u advies vraagt over de conceptnotitie reikwijdte en detailniveau voor een aanvullend MER N381 Drachten-Drentse grens.

Doordat na het opstellen van de Projectnota / MER N381 wijzigingen in de wet- en regelgeving natuur, luchtkwaliteit en externe veiligheid zijn opgetreden worden deze thema's in de aanvullende plan-MER opgenomen. De te onderzoeken alternatieven in de aanvulling beperken zich tot de referentiesituatie en het vastgestelde tracé van de N381, zoals vastgelegd in het Realisatiebesluit van Provinciale Staten van 10 februari 2010. Wij kunnen daarom instemmen met de genoemde concept notitie.

Indien u nadere inlichtingen over deze brief wenst, kunt u bellen met de heer F. Cuperus, telefoon 0513-617663.

Hoogachtend,

burgemeester en wethouders van Heerenveen.
De secretaris,

De burgemeester,